

IZAUGSMES KAPITĀLS IEKĻŪŠANAI TOPĀ

A

Augustā darbu sācis *Altum* kapitāla fonds, kura galvenais mērķis ir sniegt kapitāla injekcijas lieliem uzņēmumiem, lai palīdzētu pārvarēt Covid-19 negatīvo ietekmi. Man ir paveicies kļūt par šī fonda investīciju komitejas locekli un pārstāvēt privātos investorus. Ja pirms nepilna pusgada, kad radās ideja par šāda fonda izveidi, man kāds teiktu, ka tas tik drīz jau sāks darbu un kopā tiks savākti 100 miljoni eiro, es ne-noticētu. Skaidrs, ka šis panākums ir bijis iespējams, pateicoties valdības atbalstam, jaudīgās *Altum* komandas darbam un privātajiem investoriem – pensiju pārvaldniekiem no *Swedbank*, *SEB*, *Luminor*, *Citadele* un *INVL*. Kāpēc privātie investori ir ieguldījuši šajā fondā, kur atslēgas vārdi ir *atbalsts*, *Covid*, *krīzes pārvarēšana*? Mēs šeit redzam iespēju ieguldīt pārvaldītos līdzekļus riska kapitālā. Starp citu, pareizi būtu to saukt par izaugsmes kapitālu. Jūs teiksiet – Latvijā izaugsmes kapitāla rādītājs attiecībā pret IKP ir viens no augstākajiem Eiropā, ap pieciem procentiem, turklāt te ir daudz līdzīgu fondu, kas piedāvā investīcijas uzņēmumu kapitālā. Tā ir, bet šis fonds ir unikāls ar to, ka atver mums tās durvis, kas līdz šim pensiju pārvaldniekiem bija slēgtas. Caur šo fondu mēs varēsim ieguldīt lielākajos Latvijas uzņēmumos, un tieši akciju kapitāla līmenī. Savukārt lielajiem uzņēmumiem tā ir unikāla iespēja iegūt finansējumu no vietējā kapitāla tirgus, ieskaitot vietējos pensiju pārvaldniekus. Jūs teiksiet – bet Latvijā uzņēmēji ir noslēgti un nelabprāt piekritīs papildu akcionāra ienākšanai kapitālā. Pēdējos gados attīstītajās valstīs pensiju pārvaldītāju ieguldījumu īpatsvars portfeļos ir dubultojies un svārstās no dažiem līdz pat 30–35 procentiem. Zemākais līmenis vērojams attīstības valstīs. Un arī pie mums ir pensiju pārvaldnieki, kas jau izsmēluši regulējumā noteiktos limitus. Tas nozīmē, ka šī *modēs tendence* vai nu jau ir sasniegusi mūsu pensiju pārvaldniekus, vai arī tas notiks pavisam drīz. Mēs meklējam papildu iespējas šāda veida ieguldījumiem. Un no lielajiem uzņēmumiem ir atkarīgs, vai šī nauda tiks ieguldīta Latvijā un kalpos mūsu valsts ekonomikai, vai arī mūsu pensiju uzkrājumi dosies citu tirgu virzienā un izaugsmes kapitāls atbalstīs

Andrejs Martinovs,
INVL Pensiju fondi

mūsu uzņēmēju konkurentus no Vācijas, Skandināvijas vai Polijas. Mēs arī saprotam, ka pēc 5–7 gadiem, kad fonds izies no uzņēmumiem, šo uzņēmumu izmēra dēļ vislabākais veids, kā to darīt, būs biržas IPO. Labāku veidu, kā tikt pie sava biznesa visaugstākā novērtējuma un kļūt vēl stiprākiem un veiksmīgākiem, cilvēce nav izgudrojusi. Ja business būs veiksmīgs, tūkstošiem investoru katru dienu ciktēsies savā starpā, lai noteiktu jūsu uzņēmuma visaugstāko tirgus vērtību. Mēs vai ik dienu dzirdam par pasaules bagātāko cilvēku topu, un tieši biržas investori padarīja šos uzņēmējus par ļoti, ļoti bagātiem cilvēkiem. Bet nebūt ne visiem ba-

gātāko cilvēku topa līderiem pieder kontrolpaketes. Arī Latvijā ir uzņēmums *Madara Cosmetics*, kas iekļāva savas akcijas biržā. Kopš 2017. gada biržas tirgus gandrīz dubultojis rezultātu, un, visticamāk, augstākā robeža vēl nav sasniegta.

Protams, iegūstot biznesa finansējumu kapitāla tirgū, arī izaugsmes kapitālu, uzņēmējiem ir jābūt gataviem visaugstākajiem korporatīvās pārvaldības, investoru attiecību, mazākuma akcionāru tiesību, ētikas un reputācijas standartiem. Arī *Altum* kapitāla fonds izvairīsies no ieguldījumiem uzņēmumos, kas līdz šim nav ievērojuši, piemēram, mazākuma akcionāru tiesības. Bet nevajag uztvert šo fondu kā kaut vai mazāko draudu akcionāriem vai vadītājiem un viņu interesēm! Fonda darbība un ieguldījumi noteikti generēs papildu vērtību visiem akcionāriem. Turklāt, kaut gan fonds darbosies uz komerciāliem nosacījumiem, mēs kā fonda privātie investori sagaidām tā atdevi (IRR) no 6 līdz 9 procentiem. Tas ir krietni vairāk par to, ko nodrošina tradicionālie pensiju ieguldījumu instrumenti, bet ir zems līmenis uzņēmumu pirms IPO attīstības periodā.

Esmu pārliecināts, ka investīciju komiteja noteikti strādās pie tā, lai fonda ieguldījumi Latvijas uzņēmumos kalpotu tikai vienam mērķim – izaugsmei. Starp citu, tur, aiz okeāna, lielo iespēju zemē, uzņēmēji sapņo par to, lai viņu business tiktu finansēts kapitāla tirgū, jo tikai tā viņiem rodas iespēja iekļūt bagātāko cilvēku topā... **RI**